

Životopis pamětníka

Jméno a příjmení: Božena Skálová

Datum a místo narození: 1. července 1930 v Litomyšli

Dětství: Božena Skálová měla tři sestry a jednoho bratra. Společně s rodiči žila v Litomyšli, na své dětství vzpomíná ráda. Než začala chodit do školy, hrála si venku s míčem, se švihadlem apod. Ve škole se následně skamarádila s židovskou dívkou Evou Freyovou. Často si hrávaly u nich doma a paní Božena ji nepřestala navštěvovat ani v době druhé světové války, kdy Eva musela coby Židovka přestat chodit do školy a na svém oblečení musela nosit židovskou hvězdu.

Vzdělání: Božena Skálová chodila pět let do obecné školy (tehdy sídlila v dnešní pedagogické škole), následně studovala na litomyšlském gymnáziu. Kvůli emigraci bratra po roce 1948 měla s dalším studiem problémy. Hlásila se do Prahy na Zdravotní školu Charlotty Masarykové, kde chtěla studovat biochemii (toužila se stát laborantkou). Ve škole však byla přeřazena na studium porodní asistentky. Tuto práci však dělat nechtěla. Vdala se a má dvě děti, dceru Blanku a syna Petra. Později vystudovala pedagogickou školu a pracovala jako učitelka – 15 let ve Vysokém Mýtě a od roku 1971 na dnešní Základní škole Litomyšl, Zámecká 496.

Vzpomínky na druhou světovou válku: Už v roce 1939 Němci zabrali budovu školy, kam paní Skálová chodila. V průběhu války se pak učila v různých prostorách v Litomyšli. Až do deportace židovské kamarádky Evy v roce 1942 s ní kamarádila a chodila za ní. O jejím životě po deportaci do Terezína však až do konce války žádné zprávy neměla. Eva měla štěstí – po válce se i se svou maminkou do Litomyšle vrátila. Stala se tak jednou z mála židovských obyvatel města, kteří druhou světovou válku přežili. V době války se tatínek Boženy Skálové zapojil do protinacistického odboje.

Život po roce 1948: V lednu 1949 bratr Antonín emigroval do Austrálie. Paní Skálová měla následně problémy se studiem, otce vyhodili z práce. V roce 1968 Božena Skálová podepsala petici proti okupaci Československa pěti státy Varšavské smlouvy, žádné pozdější problémy ale kvůli svému postoji neměla. V roce 1986 se k emigraci odhodlal také její syn Petr. Společně se svojí přítelkyní (a pozdější manželkou) chtěli odejít do Kanady, nakonec ale odešli do Spojených států amerických. Paní Skálová jej mohla navštívit až v roce 1989. V USA ji také zastihla Sametová revoluce, která přinesla konec komunismu v Československu.